

ਇਕ ਮਸੀਹੀ ਵਾਂਗ ਸੋਚਣਾ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ

ਮਸੀਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਲਈ ਸਾਫ਼ ਸੋਚ ਹੋਣੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਸੋਚਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਵਰਗਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੀ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਤਾਂ ਕੱਸਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕਦੇ ਫ਼ਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਬਿਨਾਂ ਸੋਚਿਆਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਵਰਗਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਬਿਨਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧੇ ਫ਼ਾਇਰ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਸੋਚ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਕ ਮਸੀਹੀ ਵਾਂਗ ਸੋਚਣਾ (4:8)

ਮੁਕਦੀ ਗੱਲ, ਹੇ ਭਰਾਵੇ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੱਚੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਆਦਰ ਜੋਗ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਜਥਾਰਥ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੁਹਾਉਣੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਨੇਕ ਨਾਮੀ ਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੇ ਕੁਝ ਗੁਣ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕੁਝ ਸੋਭਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

ਆਇਤ 8. ਮੁਕਦੀ ਗੱਲ ਦਾ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਆਪਣੇ ਖਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਇਤਾਂ 8 ਅਤੇ 9 ਆਇਤ 4 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਰਸੂਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਆਖਰੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਨ। (ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਬੁਲਾਰੇ ਲੜੀ ਦੇ ਭਾਗ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ‘ਅਖੀਰ ਵਿਚ’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ: ‘ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ,’ ‘ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ’ ਅਤੇ ‘ਮੁਕਦੀ ਗੱਲ।’) ‘ਮੁਕਦੀ ਗੱਲ’ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ।

ਸਹੀ ਗੁਣ

ਟੀਕਾਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਇਤ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਸਹੀ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਦਿੱਕਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਜੋ ਸਮਝਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬਧ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸੁਝਾਅ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ:

- ਸੱਚੀਆਂ (*alēthēs*, ਅਲੇਥਸ) ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਖ਼ਰਾ ਜਾਂ ਸਹੀ ਹੋਵੇ।
- ਆਦਰਯੋਗ (*semnos*, ਸੇਮਨੋਸ) ਵਿਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। KJV ਵਿਚ ‘ਇਮਾਨਦਾਰ,’ NIV ‘ਨੇਕ’ ਅਤੇ CEV ‘ਸ਼ੁੱਧ’ ਹੈ। AB ਵਿਚ ‘ਸਤਕਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਅਤੇ ... ਆਦਰ ਯੋਗ ਅਤੇ ਜਜਮ’ ਹੈ।’ ਜੈਰਲਡ ਐਫ਼. ਹਾਅਬੋਰਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ *semna* ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਇਕ ਸ਼ਬਦ

ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ, [ਪਰ] ਇਸ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਚਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਗੱਲਾਂ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਗੱਲਾਂ ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੋਚ ਨੂੰ ਘਟੀਆ ਅਤੇ ਭੜਕੀਲੀ ਤੋਂ ਉਸ ਵੱਲ ਉਠਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜਾ ਸਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਇਖਲਾਕੀ ਮੁੱਲ ਦਾ ਹੈ।²

- ਜਥਾਰਥ (*dikaïos*, ਡਿਕਾਇਓਸ) ਪਰਮੇਸੁਰ ਲਈ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਸਹੀ ਕਿਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹੈ।³ ਪੌਲੁਸ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਉਚਿਤ’ (ਵੇਖੋ KJV) ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਸ਼ੁੱਧ (*hagnos*, ਹੈਗਨੋਸ) ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਪਵਿੱਤਰ’ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਇਖਲਾਕੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸੁੱਚਾ ਹੈ। 1: 17 ਵਿਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਨਿਸ਼ਕਪਟਤਾ’ ਹੋਇਆ ਹੈ।
- ਸੁਹਾਉਣੀਆਂ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਮਿਸਰਿਤ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *prospihilēs* (ਪ੍ਰੋਫਾਇਲਿਸ) ਤੋਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ‘ਪ੍ਰੋਮ’ (*pros*, ਪਰੋਸ) ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ‘ਵੱਲ’ (*phileō*, ਫਿਲਿਓ) ਲਈ ਉਪਸਰਗ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰੋਮ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਪੁਕਾਰਦਾ ਹੈ। AB ਵਿਚ ‘ਸੋਹਣਾ ਅਤੇ ਪਿਆਰਾ ਹੈ।’ NRSV ਵਿਚ ‘ਸੁਹਾਵਣਾ’ ਹੈ।
- ਨੇਕ ਨਾਮੀ ਦੀਆਂ ਇਕ ਹੋਰ ਮਿਸਰਤ ਸ਼ਬਦ (*euphēmos*, ਯੂਫੇਮੋਸ) ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ‘ਕਥਨ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ’ (*phēmē*, ਫੇਮੇ) ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ‘ਖੂਬ’ ਜਾਂ ‘ਵਧੀਆ’ (*eu*, ਯੂ) ਲਈ ਅਗੇਤਰ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ।⁴ KJV ‘ਜਿਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਚੰਗੀ ਹੋਵੇ’ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਉਹਦੇ ਲਈ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ‘ਕਹਿੰਦਾ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ’ ਭਾਵ ਜਿਹੜਾ ‘ਸਨਮਾਨਤ’ (ਵੇਖੋ NCV) ਜਾਂ ‘ਸਲਾਘਾ ਯੋਗ’ (NRSV) ਅਤੇ ‘ਮਾਣ ਯੋਗ’ (TEV) ਹੋਵੇ।

ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਇਸ ਲਿਸਟ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੋ ਸ਼ਰਤ ਵਾਲੇ ਵਾਕਅੰਸ਼ ਹਨ: ਜੇ ਕੁਝ ਗੁਣ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕੁਝ ਸੋਭਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਇਆ ਸ਼ਬਦ ‘ਗੁਣ’ (*aretē*), ‘ਸਗੁਣ’ (ਵੇਖੋ KJV) ਲਈ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਇਖਲਾਕੀ ਉੱਤਮਤਾਈ’⁵ ਹੈ ਭਾਵ ‘ਉੱਤਮਤਾਈ ਜਿਹੜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਵਿਚ ਧਰਮੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।’⁶ ‘ਕੁਝ ਸੋਭਾ ਹੈ’ ਦੇ ਅਰਥ ਵਾਲਾ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *epainos* ([*ainos*, ਨੇਮ ਨੇਮ ਵਿਚ, ‘ਤਾਰੀਫ਼’] ਦੇ ਨਾਲ [*epi*, ‘ਉੱਪਰ’]) ਹੈ।⁷ ‘ਜੇ’ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 2: 1 ਵਾਂਗ ਇਕ ਸਾਹਿਤਕ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਸੋਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ‘ਜੇ ਕੋਈ ਗੁਣ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਸੋਭਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਵੇਂ ਹੀ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।’

ਸਹੀ ਸੋਚ

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ‘ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ’ (*logizomai*) ਦਾ ਅਰਥ ‘ਗੌਰ ਨਾਲ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੋਚਣਾ।’ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ‘ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਬਣਾਓ।’⁸ CJB ਵਿਚ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ‘ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਫੋਕਸ ਕਰੋ।’ ਕਿਹੜੀਆਂ ‘ਗੱਲਾਂ’? ਜਿਹੜੀਆਂ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਦੱਸੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੱਚੀਆਂ, ਆਦਰਯੋਗ, ਯਥਾਰਥ, ਸ਼ੁੱਧ, ਸੁਹਾਉਣੀਆਂ, ਨੇਕਨਾਮੀ ਦੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗੁਣ।

‘ਸੱਚੀਆਂ,’ ‘ਆਦਰਯੋਗ,’ ‘ਜਥਾਰਥ’ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਫੇਰ ਤੋ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਖ਼ਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਆਮ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜਿਹੜਾ ਘਟੀਆ ਅਤੇ ਪਤਿਤ ਹੈ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਉਠਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰੂਪ ਦੇਣ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ‘ਆਪਣੇ ਮਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਨਾ ਲਾਓ ਜਿਹੜੀਆਂ ਝੂਠੀਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਜਾਂ ਖੋਟੀਆਂ ਜਾਂ ਵਿਕਰਾਲ ਜਾਂ ਬਦਨਾਮੀ ਵਾਲੀਆਂ ਜਾਂ ਇਖ਼ਲਾਕੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਭਰੀਆਂ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਗੁਣ ਦੇ ਹਨ।’ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿਮਾਗ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਤੇ ‘ਵਿਚਾਰ’ ਕਰੇਗਾ ਹੀ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਾਉਣ; ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਉੱਤੇ; ਤੋੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਾਉਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ।

ਇਕ ਮਸੀਹੀ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਕਰਨਾ (4:9ਓ)

ਜੇ ਕੁਝ ਤੁਸਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮੰਨ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਡਿੱਠਾ ਓਹੀਓ ਕਰੋ ਤਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾਤਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਇਤ 9ਓ. ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਚਾਹਿਆ ਕਿ ਉਹਦੇ ਪਾਠਕ ਸੁਧਾਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਮਨ ਲਗਾਈ ਰੱਖਣ? ਉਹ ਸਿਰਫ ਦਿਮਾਗੀ ਕਸਰਤ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਸਗੋਂ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਸੋਚਣਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਆਇਤ 9 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ‘ਅਤੇ’ (*kai*, ਕਏ) ਹੈ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ NASB ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ‘ਅਤੇ’ ਆਇਤ 9 ਨੂੰ ਆਇਤ 8 ਨਾਲ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੌਲੁਸ ਆਇਤ 9 ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਹੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸੀਹੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਨ। ਇਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਰਸੂਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਜੇ ਅਜੇ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਸੱਚੀਆਂ, ਆਦਰ ਜੋਗ, ਜਥਾਰਥ, ਵਗੈਰਾ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਮੇਰਾ ਜੀਣਾ ਮੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਹੈ।’ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਿਆ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਹ ਕਰਿਆ ਕਰੋ। ਜੇ ਕੁਝ ਤੁਸਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮੰਨ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਡਿੱਠਾ, ‘ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ, ਅਤੇ’ ਓਹੀਓ ਕਰੋ।

ਸਹੀ ਸਿਖਲਾਈ

ਆਇਤ 9 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਡਿਲਿੱਪੀਆਂ ਦੀ ਰੂਹਾਨੀ ਪੂਰਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਚਾਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹਿਆ:

- ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ‘ਸੁਣਿਆ’ ਸੀ। ਰਸੂਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ‘ਭਲੇ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਦੱਸਣ ਵਿਚ ਕੁਝ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ’ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਹ ‘ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਮੱਤ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਝਕਿਆ’ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 20:20, 27)।

- ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਚਨ ਪੌਲੁਸ ਤੋਂ ‘ਸਿੱਖਿਆ’ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਸਿਖਾਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਸੀ ਅਤੇ ਯਾਦ ਵੀ ਸਨ।
- ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ‘ਚ ਵਿਖਾਉਣ ਕਾਰਣ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਨੂੰ ‘ਡਿੱਠਾ’ ਵੀ ਸੀ। ਫ਼ਰੀਸੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ (ਮੱਤੀ 23:3), ਉਹ ਆਖਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਰਦਾ ਵੀ ਸੀ। ਢੁਕਵਾਂ ਨਮੂਨਾ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਰੀਸ ਨਹੀਂ (ਵੇਖੋ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 4:12; ਤੀਤੁਸ 2:7)।
- ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਤੱਥ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜੋ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ‘ਮੰਨ ਲਿਆ’ ਸੀ। ਯੂਨਾਨੀ ਵਿਚ ‘ਮੰਨ ਲਿਆ’ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸ਼ਬਦ *paralambanō* (ਪੈਰਾਲੈਂਬਨੋ) ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ‘ਦੇ ਨਾਲ’ (*para*, ਪੈਰਾ) ਲਈ ਪੂਰਵਸਰਗ ਨਾਲ ‘ਮੰਨ ਲੈਣ’ ਲਈ ਸ਼ਬਦ (*lambanō*, ਲੈਂਬਨੋ) ਦਾ ਅਗੇਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਦੇ ਨਾਲ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਾ ਹੈ’ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ‘ਆਪਣੇ ਲਈ ਮੰਨ ਲੈਣਾ’ ਹੈ। ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ ਲਈ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ, ਸਿੱਖਣਾ ਅਤੇ ਵੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ; ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਸ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਭਾਵ ਅਬਦੀ ਸਚਿਆਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਨਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ।

ਸਹੀ ਸਿਖਲਾਈ

ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਹਨੇ ਸਿਖਾਣੀਆਂ ਸੀ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਖਿਆ, ‘ਓਹੀਓ ਕਰੋ’ ਮੂਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ‘ਕਰੋ’ *prassō* (ਪਰਾਸੋ) ਦਾ ਇਕ ਰੂਪ ਹੈ। ‘ਪੌਲੁਸ ਦੀਆਂ ਪੱਤਰੀਆਂ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ *prassō* ਨੂੰ ਆਦਤ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ।... [ਇਹ ਕਿਸੇ] ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵੱਲ ਨੂੰ ਵਧਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।’¹⁰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਬਣ ਜਾਣ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ‘ਕਰਨਾ ਦੇ ਨਾਲ’ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ।

ਸਾਰ (4:9ਅ)

^{9ਅ} ਤਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾਤਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਇਤ 9ਅ. ਪੌਲੁਸ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਪਰਤ ਆਇਆ: ਤਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾਤਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਵਚਨ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 15:33; 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 13:11; 1 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 5:23; 2 ਥੱਸਲੁਨੀਕੀਆਂ 3:16)। ਫਿਰ ‘ਤਦ’ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਰਸੂਲ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ‘ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਉਵੇਂ ਸੋਚਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਵੇਂ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹੋ ਜਿਵੇਂ ਬਿਤਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾਤਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਥ ਰਹੇਗਾ।’

ਆਇਤ 7 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ‘ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ’ ਭਾਵ ਉਸ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਪਰਮੇਸੁਰ ਹੀ ਸੋਚਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਸੋਮਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਇਤ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਜਿਹੜੀ ਸਾਰੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਲਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹੀ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਰਾਖੀ ਕਰਦੀ

ਹੈ।’ ਕਿਸੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਗਰ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰੋ। ਆਇਤ 9 ਉਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਵੇਰਵਾ ਜੋੜਦੀ ਹੈ: ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਵੱਲ ਉਹਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਹੈ: ‘ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾਤਾ ਪਰਮੇਸੁਰ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਗ ਸੰਗ ਹੋਵੇਗਾ।’

ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ

4: 1-9 ਤੇ ਸਬਕ ਲਈ ਵਿਚਾਰ

4: 1-9 ਤੇ ਇਕ ਸਬਕ ‘ਸ਼ਾਂਤੀ’ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ: ‘ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ’ (4: 1-3); ‘ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ’ (4: 4-9ਓ); ‘ਖੁਦਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ’ (4: 1-9, ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਆਇਤ 9ਅ)।

4: 1-9 ਨੂੰ ਸੰਗਠਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੈ: ‘ਖਟਪਟ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰੋ’ (4: 1-3); ‘ਅਨੰਦ ਨੂੰ ਵੰਡੋ’ (4: 4, 5); ‘ਚਿੰਤਾ ਨੂੰ ਭਜਾਓ’ (4: 6, 7); ‘ਭਲਿਆਈ ਨੂੰ ਪਛਾਣੋ’ (4: 8); ‘ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਵਿਖਾਓ’ (4: 9)।

ਸਹੀ ਸੋਚ (4: 8)

ਆਧੁਨਿਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵੱਡੀਆਂ ‘ਖੋਜਾਂ’ ਹਨ ਇਹ ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੱਸ ਵਿਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਹਰ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਵੱਸ ਵਿਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਚਿਆਈਆਂ ਦੀ ‘ਖੋਜ’ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁਦਾ ਦੇ ਵਚਨ ਵਿਚ ਉਹ ਪਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ:

ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਵੱਡੀ ਚੌਕਸੀ ਕਰ,
ਕਿਉਂ ਜੋ ਜੀਣ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਂ ਓਸੇ ਤੋਂ ਨਿੱਕਲਦੀਆਂ ਹਨ (ਕਹਾਉਤਾਂ 4:23)।

ਕਿਉਂ ਜੋ ਜਿਹੇ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਹਨ ਤੇਹਾ ਉਹ ਆਪ ਹੈ (ਕਹਾਉਤਾਂ 23:7)।

... ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 4:8; KJV)।

ਅਮਰੀਕੀ ਨਿਬੰਧਕਾਰ ਅਤੇ ਕਵੀ ਰਾਲਫ਼ ਵਾਲਡਰੋ ਅਮਰਸਨ (1803-82) ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ‘ਆਦਮੀ ਜੋ ਕੁਝ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਉਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।’¹¹ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਹੈ: ‘ਮਨ ਓਸੇ ਵਿਚ ਰੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ।’

ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ‘ਪਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਠੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਬੁਰੇ ਵਿਚਾਰ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।’ ਆਪਣੇ ਕਜ਼ਨ ਰਿਚਰਡ ਡੇਕਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਜਦ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੁਣਿਆ,¹² ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਨਾਪਾਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਆਖਿਆ: ‘ਉਹ ਪਰਿੰਦਿਆਂ ਵਰਗੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਦੇ ਉੱਤੋਂ ਦੀ ਉੱਡਣੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਤੇ ਆਹਲਣਾ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਹੋ।’ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ‘ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?’ ਬਲਕਿ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ‘ਅਸੀਂ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?’ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਰੋਕ ਲਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਵਧੇਰੇ ਉਸਾਰੂ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਮੋੜੀਏ। ਇਹ ਅਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ... ਪਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਕ ਸੁਝਾਅ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 4:8 ਨੂੰ ਇਕ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਲਿਖ ਲਵੋ ਅਤੇ ਕੋਲ ਰੱਖ ਲਵੋ। ਜਦ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਿਨਾਸ਼ਕ ਵਿਚਾਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਕਾਰਡ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਲਵੋ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਪੁੱਛੋ, ‘ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸੱਚੀ, ਆਦਰਯੋਗ, ਜਥਾਰਥ, ਸ਼ੁੱਧ, ਸੁਹਾਣੀ, ਨੇਕ ਨਾਮੀ ਦੀ, ਕੁਝ ਗੁਣ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ?’ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰੋਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨਾ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੀਮਤੀ ਸ਼ਬਦ (4: 8, 9)

ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਇਕ ਇਨਾਮ ਜੇਤੂ ਫਿਲਮ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ‘ਦ ਰਾਈਟ ਸਟੱਫ’ (ਸਹੀ ਸਮੱਗਰੀ) ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਾਂਅ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਿਰਲੇਖ ਬਣਾ ਕੇ: ‘ਸਹੀ ਗੁਣ,’ ‘ਸਹੀ ਸੋਚ,’ ‘ਸਹੀ ਸਿੱਖਿਆ’ ਅਤੇ ‘ਸਹੀ ਸਿਖਲਾਈ’ ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 4:8, 9 ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਸੀਹੀ ਬਣਨ ਲਈ ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 4:8, 9 ਨੂੰ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: ‘(1) ਸਾਫ਼ ਸੋਚ ਰੱਖੋ। ਆਇਤ 8 ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਸਾਰੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਯਿਸੂ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (ਯੂਹੰਨਾ 14: 1)! (2) ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੋ। ਤੁਸੀਂ ਸੁਣ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਝ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣਨਾ ਹੈ (ਮਰਕੁਸ 16: 15, 16)। ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਹੀ ਬਣਦਿਆਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਕਬੂਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਪਸਚਾਤਾਪੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਵਜੋਂ ਬਪਤਿਸਮਾ ਲਵੋਗੇ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 2:36–38)!’ ਇਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਸਾਫ਼ ਸਾਫ਼ ਸੋਚਣ ਅਤੇ ਸਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦਲੇਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 8:22, 23)।

ਕਰੋ (4: 9ਓ)

‘ਕਰੋ’ ਲਈ ਅਸੀਂ ਯੂਨਾਨੀ (*prasso*) ਲਈ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ ‘ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ’ ਦੀ ਇਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ: ‘ਮਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਰ ਬਾਰ ਕਰਨਾ।’ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਅਭਿਆਸ ਨਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਖੇਡ ਵਿਚ ਮਹਾਰਤ ਪਾਉਣਾ ਪਸੰਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਨੀ ਪਸੰਦ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਜਾਂ ਗਾਇਕ ਬਣਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਇਕ ਕਲਾਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਇਕ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ‘ਉਹਦੀ ਇੱਕੋ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ‘p’ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਚਿੜ ਹੈ।’ ਮੇਰੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ (ਅਭਿਆਸ) ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਸੀਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ‘ਹੁਨਰਾਂ’ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਇਹ ਸਿਰਲੇਖ ਡੇਵਿਡ ਜੌਰਜ, ‘‘ਪ੍ਰੀਚਿੰਗ ਆਨ ਫਿਲਿੱਪੀਅੰਜ਼,’’ ਸਾਉਥਵੈਸਟ ਜਰਨਲ ਆਫ ਥਿਓਲੋਜੀ 23 (ਫਾਲ 1980): 48 ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ²ਜੈਰਲਡ ਐੱਫ. ਹਾਅਬੋਰਨ, ਫਿਲਿੱਪੀਅੰਜ਼, ਵਰਡ ਬਿਬਲੀਕਲ ਕਮੈਂਟਰੀ, ਜਿਲਦ 43 (ਵਾਕੋ, ਟੈਕਸਸ: ਵਰਡ ਬੁਕਸ, 1983), 188. ³ਡਬਲਯੂ. ਈ. ਵਾਈਨ, ਦ ਐਕਸਪੈਂਡਡ ਵਾਈਨਜ਼ ਐਕਸਪੋਜ਼ਿਟਰੀ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ ਵਰਡ, ਸੰਪਾ. ਜੌਨ ਆਰ. ਕੋਹਲਨਬਰਗਰ III (ਮਿਨੀਅਪੋਲਿਸ: ਬੈਬਨੀ ਹਾਊਸ ਪਬਲੀਸ਼ਰਜ਼, 1984), 613. ⁴ਉੱਥੇ ਹੀ, 953. ⁵ਉੱਥੇ ਹੀ, 1201–2. ⁶ਥਿਓਲੋਜੀਕਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਆਫ ਦ ਨਿਊ ਟੈਸਟਾਮੈਂਟ, ਸੰਪਾ. ਗਰਹਰਡ ਕਿੱਟਲ ਐਂਡ ਗਰਹਰਡ ਫ੍ਰੇਡਰਿਕ, ਅਨੁਵਾਦ ਜੇਫਰੀ ਡਬਲਯੂ. ਬ੍ਰੇਮਿੱਲੇ (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਜ਼, ਮਿਸਿਗਨ: ਵਿਲੀਅਮ ਬੀ. ਈਰਡਮੈਨਜ਼ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੰ., 1985), 77–78 ਵਿਚ ਜੇਫਰੀ ਡਬਲਯੂ. ਬ੍ਰੇਮਿੱਲੇ। ⁷ਵਾਈਨ, 870. ⁸ਉੱਥੇ ਹੀ, 1139. ⁹ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਇਆ ਸ਼ਬਦ ‘‘ਮੰਨ ਲਿਆ ਰਵਾਇਤ ਨੂੰ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦ’’ ਹੈ (ਪੈਟ ਐਡਵਿਨ ਹੈਰਲ, ਦ ਲੈਟਰ ਆਫ ਪੌਲ ਟੂ ਦ ਫਿਲਿੱਪੀਅੰਜ਼, ਦਿ ਲਿਵਿੰਗ ਵਰਡ ਕਮੈਂਟਰੀ [ਆਸਟਿਨ, ਟੈਕਸਸ: ਆਰ. ਬੀ. ਸਵੀਟ ਕੰ., 1969], 141)। (ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 7:4.) ਫਿਲਿੱਪੀਆਂ 4:9 ਵਿਚਲੀ ‘‘ਰੀਤ’’ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਰੀਤ ਨਹੀਂ (ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 7:8; ਕੁਲੁੱਸੀਆਂ 2:8), ਬਲਕਿ ਪੌਲੁਸ ਵਰਗੇ ਇਲਹਾਮ ਪਾਏ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ‘‘ਰੀਤ’’ ਹੈ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 11:2; 2 ਥੱਸਲੁਨਕੀਆਂ 2:15; 3:6)। ¹⁰ਵਾਈਨ, 322.

¹¹ਥੌਮਸ ਏ. ਹੈਰਿਸ, ਆਈ ਐਮ ਓਕੇ-ਯੂ ਆਰ ਓਕੇ (ਨਿਊ ਯਾਰਕ: ਹਾਰਪਰ ਐਂਡ ਰੋਅ, 1969), 264. ¹²ਰਿਚਰਡ ਡੇਕਸ, ‘‘ਵਾਚ,’’ ਸਾਉਥ ਬਰਨਜ਼, ਓਕਲਾਹੋਮਾ, ਚਰਚ ਆਫ ਕ੍ਰਾਈਸਟ, 2 ਸਤੰਬਰ 1945 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੰਦੇਸ਼।